

COLLAGE TEGEN ARMOEDE

Omschrijving

Met vormen en foto's scheppen leerlingen een beeld rond het onderwerp armoede. De leerlingen mogen ook woorden en zinnen gebruiken.

De leerlingen krijgen een situatieschets van een kind of jongere dat of die in armoede leeft. Daarrond wordt gevraagd een compositie op te maken.

Vier groepjes focussen elk op één van de vier gevolgen van armoede: geldtekort, uitsluiting, huisvesting en gezondheidsproblemen.

Handleiding leerkracht: zie hieronder

Materiaal: Papier (A3), lijm, boeken met prenten, tijdschriften, kranten, scharen, verf, penselen

Handleiding voor de leerkracht

Vorbereiding

Voorzie grote vellen papier, scharen, lijmstiften, tijdschriften of kranten om uit te knippen (deze kunnen de leerlingen ook zelf meebrengen) en eventueel ander knutselmateriaal (stiften, verf,...) om de collage mee vorm te geven.

De leerlingen zitten in eilandjes (4 groepen) in de klas. Elk groepje krijgt 1 van de vier verhalenstrookjes (zie verder).

- “Wij gaan ons vandaag focussen op 4 gevolgen van armoede.” Geldtekort (groep 1), Uitsluiting (groep 2), Huisvesting (groep 3), Gezondheidsproblemen (groep 4)

Uitleg opdracht

Leerlingen gaan nu aan de hand van hun thema een collage maken die het probleem aankaart. Dit op een artistieke manier. De kinderen moeten samenwerken in groep om hun blad mooi vol te krijgen. Begeleiding is zeker nodig. Zorg dat de voorbeelden (zie verder) duidelijk ophangen aan het bord als inspiratiebron.

- “Vandaag zijn jullie echte kunstenaars. Kunstenaars die met hun werk de wereld willen aanspreken. Jullie gaan per groep een werk maken dat jullie probleem toont aan de hele wereld.”
- Leg het materiaal op de bank van de leerlingen.
- “Jullie hebben nu allemaal een groot papier gekregen. Nu gaan jullie in de tijdschriften, boeken en kranten dingen uitknippen en samen een grote collage maken. Probeer verschillende kleuren en vormen te combineren. De collage werkt rond het thema armoede en specifiek rond het probleem dat jullie groepje kreeg.”
- “Weet iedereen wat een collage is?” Toon voorbeeld (zie hierboven)
- “Een collage is een verzameling van knipsels die samen een nieuw beeld vormen. Vaak vertelt deze collage een verhaal. Dit is ook wat jullie gaan doen. Jullie krijgen elk een verhaaltje over een probleem dat armoede met zich mee brengt. Dit verhaal vormt het vertrekpunt voor jullie collage.”
- “Tip: schik de onderdelen van de collage al eens op het blad voor je ze vastlijmt”.

Bespreking van de collages

- Laat de leerlingen hun werk vooraan in de klas ophangen.
- “Nu mag iedereen zijn werk even kort presenteren en uitleggen waarom jullie dit gemaakt hebben. Vergeet niet, jullie zijn kunstenaars vandaag, dus beeld je in dat dit een tentoonstelling is. Leg uit welk gevoel jullie wilden overbrengen en waarom je voor bepaalde beelden koos.”

Idee

Stel de verhalen en bijhorende collages op of rond 17/10 tentoon aan ouders en andere leerlingen van de school. De leerlingen kunnen hierbij vertellen wat het verhaal was en waarom ze kozen voor deze collage.

Verhalen

1. Geld tekort

Evelien is 10 jaar en wordt uitgenodigd op het verjaardagsfeestje van Fatima. Het is de gewoonte dat iedereen een cadeautje meeneemt voor de jarige. Wanneer Evelien aan haar mama en papa vraagt om een cadeautje te kopen zeggen haar ouders dat ze hier niet genoeg centjes voor hebben. Evelien besluit dan maar om te zeggen aan Fatima dat ze niet naar haar verjaardagsfeestje kan komen omdat ze die dag iets anders te doen heeft. Eigenlijk wou Evelien wel naar het feestje, maar ze is te beschaamd omdat ze geen geld heeft om een cadeautje te kopen. In jullie collage proberen jullie duidelijk te maken dat kinderen in armoede vaak niet voldoende geld hebben om aan alle activiteiten deel te nemen.

---

2. Gezondheidsproblemen

Bert is 10 jaar en is heel vaak ziek. Zijn mama zegt dat ze niet naar de dokter kunnen, en ook medicijnen kunnen ze niet kopen, want die zijn veel te duur. Bert klaagt ook af en toe dat hij het bord niet goed meer kan zien op school. Hij zou graag naar de oogarts gaan om te kijken of er een probleem is met zijn ogen. Bert weet echter dat zijn mama hier geen geld voor heeft en besluit dan ook om dit niet te vertellen aan zijn mama. In jullie collage proberen jullie duidelijk te maken dat kinderen in armoede vaak problemen hebben met hun gezondheid en het moeilijker hebben om de nodige hulp te krijgen.

---

3. Huisvesting

Esra is 11 jaar en leeft in een heel klein appartement in het centrum van de stad. Hij heeft geen eigen slaapkamer en moet dus in dezelfde kamer slapen als zijn broer Ebru. In de hoeken van de slaapkamer ziet Esra vocht op de muren en na een tijdje ziet hij schimmel verschijnen. Esra zou heel graag een eigen kamer hebben, maar weet dat dit niet kan omdat zijn mama en papa hier niet genoeg geld voor hebben. In jullie collage proberen jullie duidelijk te maken dat kinderen in armoede vaak in slechte omstandigheden moeten wonen.

---

4. Uitsluiting/eenzaamheid/schaamte

Jan is 9 jaar en gaat graag gaan spelen bij zijn beste vriend Pieter. Pieter woont in een groot huis met een mooie tuin waar ze kunnen voetballen. Wanneer Pieter vraagt of hij ook eens bij Jan thuis mag komen spelen, aarzelt Jan. Jan heeft helemaal geen tuin en zelfs niet genoeg plaats in zijn huis om te spelen. Hij denkt dat Pieter hem zal uitlachen wanneer hij ziet hoe het huis van Jan er uitziet. Hij zegt dan maar tegen Pieter dat ze thuis aan het verven zijn en dat het nu niet goed uitkomt. In jullie collage proberen jullie duidelijk te maken hoe Jan zich voelt in deze situatie.

Voorbeelden

Dieper ingaan op het thema armoede?

- **Werken met getuigenissen van mensen in armoede.** Werken met mensen die zelf in armoede leven/leefden is een zeer krachtige methodiek. Hun verhalen brengen een beter begrip van hoe het voelt om in armoede op te groeien en/of te leven.
- **Laat je leerlingen een dag meedraaien in een armoedeorganisatie.** Leerlingen zelf in contact laten komen met mensen in armoede en hen te laten meewerken in een organisatie. In Gent kan je bijvoorbeeld terecht bij vzw SIVI.
- **Werken aan een kostenbewust schoolbeleid?** Check onze [ideeën bundel](#) voor scholen en laat je inspireren door je collega's.
- **Trajecten op de school.** Je kan met je school ook een langduriger traject aangaan om de werking van je school en de manier van omgaan met diversiteit aan te pakken op een duurzame en structurele manier (zie bijvoorbeeld de trajecten van [Samen tegen Onbetaalde Schoolfacturen - STOS](#)).

Wil je met je school dieper op het thema ingaan? De departementen Onderwijs en Sociale Dienstverlening kunnen je hierin ondersteunen. Neem contact op met onderwijscentrum@stad.gent.